

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 П 264317 21 Рев
Бања Лука, 11.2.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Р.М. из Б.Л., кога заступа Ј.П., адвокат из Б.Л., против тужених Град Б.Л. и Републике Српске, Управа Републике Српске, Подручна Јединица Б.Л., које заступа Правобранилаштво Републике Српске, и В.с. d.o.o. В.Л., кога заступа В.К., адвокат из Б.Л., ради накнаде штете, вриједност спора 47.403,47 КМ, одлучујући о ревизијама странака против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 264317 20 Гж од 30.9.2020. године, на сједници одржаној 11.2.2022. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизија првотуженог и друготужене се одбацује.

Ревизија тужитеља се усваја, обје нижестепене пресуде у одбијајућем дијелу укидају и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 264317 17 П од 2.12.2019. године, обавезани су тужени Град Б.Л. (даље: првотужени) и Република Српска, Управа, Подручна јединица Б.Л. (даље: друготужена) да тужитељу, на име накнаде штете због уништених шумских и воћних стабла у поступку непотпуне експропријације земљишта, солидарно исплате износ од 7.386,00 КМ, са законском затезном каматом од 13.6.2019. године до исплате, уз накнаду трошкова поступка у износу од 3.417,50 КМ, са законском затезном каматом од 2.12.2019. године до исплате, а одбијен је захтјев за исплату камате за период од 2.8.2014. године до 13.6.2019. године и за накнаду трошкова поступка, преко досуђеног износа. Истом пресудом, одбијен је захтјев тужитеља да му тужени солидарно накнаде штете на радној машини Ровокопач КН-251 у износу од 40.017,47 КМ, са каматом и обавезан је тужитељ да туженом В.с. d.o.o. В.Л. (даље: трећетужени), накнади трошкове поступка у износу од 4.425,00 КМ, а одбијен је захтјев преко овог износа.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 264317 20 Гж од 30.9.2020. године, жалба тужитеља је дјелимично усвојена и првостепена пресуда у дијелу одлуке о законској затезној камати преиначена као у првом ставу изреке, а у осталом дијелу је жалба одбијена и иста пресуда у осталом одбијајућем дијелу потврђена. Истом пресудом жалба првотуженог и друготужене је дјелимично усвојена и означена пресуда, у побијаном усвајајућем дијелу одлуке о трошковима поступка преиначена тако, што су ови тужени обавезани да тужитељу накнаде трошкове поступка у износу од

1.025,25 KM, умјесто износа од 3.417,50 KM, а у осталом дијелу је жалба одбијена и иста пресуда у побијаном усвајајућем дијелу одлуке о главној ствари потврђена и одбијени су захтјеви тужитеља и друготужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду у одбијајућем дијелу због повреда одредаба парничног поступка учињених пред другостепеним судом и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда у том дијелу преиначи и усвоји тужбени захтјев, уз накнаду трошкова поступка.

Првотужени и друготужена у одговору на ревизију предлажу да се иста одбије као неоснована.

Првотужени и друготужена ревизијом побијају другостепену пресуду у усвајајућем дијелу због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлажу да се иста у том дијелу преиначи и одбије тужбени захтјев, уз накнаду трошкова састава ревизије у износу од 1.125,00 KM, или укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужитељ није поднио одговор на ревизију.

Ревизија тужених није дозвољена, а ревизија тужитеља је основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи да му тужени солидарно накнаде штету због уништених шумских и воћних стабала и штету проузроковану на радној машини, уз накнаду трошкова поступка.

Расправајући о тужбеном захтјеву тужитеља првостепени суд је на основу provedених доказа утврдио: да је одлуком Владе Републике Српске од 2.12.2012. године утврђен општи интерес за изградњу главног колектора канализације на к.ч. број 501/1, уписаној у п.л. број 433 к.о. Б.Л., на име тужитеља са 1/1, која по старом премјеру одговара дијелу к.ч. број 766/3 уписана у зк.ул. број 4667 к.о. Б.Л.; да је рјешењем Управе ПЈ Б.Л. од 14.12.2012. године, усвојен приједлог Града Б. за непотпуну експропријацију, у сврху изградње главног колектора канализације и установљена је служност на дијелу наведене парцеле тужитеља, гдје линија непотпуне експропријације иде од парцеле 767/1 према истоку у дужни од 32 м, ширине појаса 6 м, према парцели 766/3 у укупној површини од 191 м²; да је тужитељ био присутан при извршењу рјешења о непотпуној експропријацији, да је том приликом констатовано да је увиђајем на лицу мјеста утврђено да се на предметној некретности налази грађевинска машина и стабла; да тужитељ није приступио на лице мјеста дана 1.8.2014. године, ради увођења друготужене у посјед експроприсаног дијела парцеле тужитеља, са које није уклонио машине када је трећетужени уклонио грађевинску машину и да је том приликом дошло до оштећења машине ровокопач КН-251, усљед нестручног растављања и уклањања са лица мјеста, да је иста уклоњена са парцеле тужитеља на другу парцелу, а не само са експропријацијске трасе и да је на тој парцели била од 1.8.2014. године до 26.6.2015. године; да је рјешењем органа првотуженог, број ... од 26.6.2015. године, наложено тужитељу да уклони машину са дијела зелене површине која се налази уз стамбени блок, у Улици ..., а како тужитељ то није учинио, сагласно Закључку органа истог туженог, број ... од 17.7.2015. године ту обавезу је извршио трећетужени дана 10.8.2015. године, који је машину превезао на Р.б., одакле је преузета од стране тужитеља 30.3.2018. године; да је Ј.К., дипломирани инжињер машинства, на захтјев тужитеља извршио процјену штете на предметној

машини, у износу од 40.017,47 КМ и да је исти салушан пред првостепеним судом као свједок, на околности извршене процјене штете; да је вјештак пољопривредне струке М.М. извршио процјену штета на име посјечених воћних засада у износу 7.578,00 КМ; и да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 28.7.2017. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио, да је трећетужени за потребе друготужене, а по налогу првотуженог извршио растављање грађевинске машине, власништво тужитеља, ради уклањања са означене трасе за постављање главног колектора и да одговорност за причињену штету на тој машини лежи на свим туженима солидарно (члан 414 Закона о облигационим односима „Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 и 57/89, те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), прописана одредбама члана 171 став 1. и члана 172. став 1. ЗОО, у вези са одредбом члана 611. истог закона, према којој, посленик одговара за лица која су по његовом налогу радила на послу који је преузео да изврши, као да га је сам извршио. Међутим, како је налаз Ј.К. сачињен на захтјев тужитеља и за његове потребе, у својству вјештака машинске струке, а не у току предметног поступка и по налогу суда, нити је тужитељ у току поступка предложио извођење доказа вјештачењем на околности утврђивања висине предметне штете и цијенећи чињеницу да су тужени приговарали наведеном доказу, јер као странке у поступку нису имале могућности да се изјасне на наведени доказ и да исти није проведен у складу са одредбом члана 147. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), првостепени суд је позивом на одредбу члана 126. ЗПП и одредбе чланова 7. и 123. истог закона одбио овај дио захтјева, због недоказаности чињеница на којима се захтјев темељи.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, па је жалбу тужитеља одбио и побијану пресуду у одбијајућем дијелу потврдио, док је жалбу тужених дјелимично усвојио и првостепену пресуду у усвајајућем дијелу одлуке о трошковима поступка преиначава, као у другом ставу изреке пресуде, а у осталом дијелу је жалбу одбио и исту пресуду у усвајајућем дијелу одлуке о главној ствари потврдио.

Ревизија првотуженог и друготужене није дозвољена.

Одредбом члана 237. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена ако вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде не прелази 30.000 КМ, а у привредним споровима 50.000,00 КМ (став 2.); да у случајевима у којима ревизија није дозвољена према новчаном цензусу, странке могу поднијети ревизију ако одлука о спору зависи од рјешења неког материјално правног или процесно правног питања важног за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, у ставу 3. овог члана таксативно су набројани разлози који су од нарочитог значаја за изјављивање ревизије, а у ставу 4. је прописано шта треба да садржи та ревизија.

Другостепеном пресудом која се побија ревизијом првотуженог и друготужене њихова жалба је одбијена и потврђена је првостепена пресуда у усвајајућем дијелу захтјева за накнаду штете у износу од 7.360,00 КМ, а жалба тужитеља је дјелимично усвојена и одлука о камати (чији износи у смислу одредбе члана 316. став 2. и став 3. нису од значаја за оцјену дозвољености ревизије,) преиначена као у првом ставу изреке пресуде.

Како вриједност побијаног дијела правоснажне одлуке не прелази 30.000,00 КМ, није испуњен услов дозвољености ревизије прописан одредбом члана 237. став 2. ЗПП.

У изјављеној ревизији првотужени и друготужена нису тражили одлучивање по ревизији у смислу одредбе члана 237. став 3. и став 4. ЗПП, нису означили правно питање због којег ревизију подносе, уз одређено навођење прописа и других важећих извора права који се на њега односе, нити су одређено изложили разлоге због којих сматрају да је то питање важно за осигурање јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени, па тиме ни по овим одредбама, нема мјеста одлучивању по њиховој ревизији.

Ревизија првотуженог и друготужене, против усвајајућег дијела тужбеног захтјева тужитеља, је из тих разлога одбачена као недозвољена, на основу одредбе члана 247. став 1. и став 4. ЗПП, у вези са чланом 237. став 2, 3. и 4. истог закона.

Ревизионим наводима тужитеља се основано указује да је побијана пресуда у одбијајућем дијелу тужбеног захтјева захваћена повредама одредаба парничног поступка из члана 8. ЗПП и да не садржи јасне, аргументовсне и правно-логичне разлоге, због којих налаз Ј.К. дип.инг. машинства, није оцијењен као релевантан доказ (члан 191. став 4).

Наиме, налаз и мишљење сачињен од стране стручног лица, је доказно средство које подлијеже савјесној и брижљивој оцјени суда, као и сваки други доказ. Суд чини повреду поступка када не цијене такав налаз, сачињен на приједлог једне од парничних странака, чије извођење као доказног средства није одређено од стране суда. Зато је другостепени суд погрешно судио, када је прихватајући разлоге првостепеног суда закључио да налаз који је сачињен од стране Ј.К. дип.инг. машинске струке, по налогу тужитеља, а не по одлуци суда, не представља релевантан доказ за одлуку у овоме спору и када се у образложења своје одлуке није бавио анализом и оцјеном тог доказа, само зато што провођење тог доказа није одређено од стране суда.

Извођење доказа вјештачењем одређује се кад је ради утврђивања или разјашњења одређене чињенице потребно стручно знање којим суд не располаже (члан 147. ЗПП). Када је стручно лице које је ангажовано од стране тужитеља (а не од стране суда), сачинило налаз и изјаснило се о чињеницима за које треба стручно знање (због чега се, уосталом, и проводи доказ вјештачењем), нижестепени судови тај налаз нису могли занемарити и не оцијенити га, као доказ. Ово из разлога, што поменути налаз (од 12.6.2018. године), представља доказ, као и сваки други доказ којим странке у спору доказују чињенице на којима заснивају своје захтјеве. Друга је ствар, доказне снаге тог доказа, као уосталом и сваког другог изведеног доказа. Ако је наведени налаз по налажењу суда био нејасан, неразумљив, непотпун или противрјечан сам себи или изведеним доказима и ако се ту недостаци нису могли отклонити ни на основу исказа Ј.К., саслушаног као свједока, што је у оцјени суда, то би се све тицало доказне снаге тог доказа, који је подложен оцјени суда, како није поступио првостепени суд, а што није санкционисао другостепени суд.

Када нижестепени судови нису тако поступили и нису дали никакав правни значај том доказу, а посљедишно томе су изостали разлози судова о чињеницама одлучним за пресуђење, тиме су починили повреде одредаба парничног поступка из члана 209. ЗПП, у вези са чланом 8. и чланом 191. став 4. ЗПП, које су утицале на правилност и законитост нижестепених пресуда, на што се основано указује у ревизији тужитеља, слиједом чега

је ревизију тужитеља ваљало усвојити и примјеном одредбе члана 249. став 1. истог закона, обје нижестепене пресуде укинуге и предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду напријед наведене разлоге због којих су нижестепене пресуде укинуге, отклонити те недостатке па ће правилном оцјеном свих проведених доказа и уз правилну примјену материјалног права, донијети правилну и закониту одлуку.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић